

Wassenaar als zelfstandige gemeente in de regio

Wassenaar als zelfstandige gemeente in de regio

Inleiding

Wassenaar is een prachtig dorp met uitzonderlijke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Ook de sterke sociale samenhang en hoogwaardige en internationale voorzieningen maken dat Wassenaar al jaren in de top 10 van beste woongemeenten van Nederland is terug te vinden. Wij zijn er trots op dat wij met dit goede woon- en leefklimaat van toegevoegde waarde kunnen zijn voor de verstedelijkte regio waarin Wassenaar zich bevindt.

Er zijn ontwikkelingen waar wij als gemeente mee te maken hebben, bijvoorbeeld door de vergrijzing, technologische ontwikkelingen en de klimaat- en duurzaamheidsopgaven. Als gemeentebestuur zijn we het aan onze inwoners verplicht deze ontwikkelingen op te kunnen vangen en over voldoende bestuurskwaliteit te beschikken. Met de resultaten uit het in 2016 uitgevoerde bestuurskrachtonderzoek was echter ter discussie komen te staan of onze bestuurskwaliteit voldoende was om deze ontwikkelingen goed op te kunnen vangen. Op drie van de vier rollen scoorden we niet voldoende. Deze drie rollen waren, de gemeente als; 'bestuur en beleidsmaker', 'medeoverheid in de regio' en 'organisatie'. In de rol van dienstverlener scoorden we goed. Naar aanleiding van de uitkomsten hebben we met de Werkorganisatie Duivenvoorde voor wat betreft 'organisatie', verschillende verbeterstappen gezet. Voor de andere twee rollen lag de bal bij onszelf. Ook daar is verbetering ingezet en deze gaan we de komende raadsperiode doorzetten.

Wij willen én kunnen deze stijgende lijn vasthouden en doorzetten als zelfstandige gemeente. De wens om zelfstandig te blijven leeft ook bij de Wassenaarse samenleving. Daarom zetten wij ons als gemeenteraad en college in voor een zelfstandig Wassenaar met voldoende bestuurskwaliteit. Onderstaand geven wij aan welke maatregelen we nemen of hebben genomen om de bestuurskwaliteit te verbeteren. Dit doen we langs de volgende thema's: stabiel en zelfbewust bestuur, financiële stabiliteit, Wassenaar in de regio, Wassenaar in samenwerkingsverbanden en tot slot onze maatschappelijke opgaven.

Stabiel en zelfbewust bestuur

Als gemeentebestuur maken we ons de komende periode hard voor bestuurlijke stabiliteit en een open en transparante bestuurscultuur. Dit betekent dat we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. Kortom, geen gedoe, transparantie tussen de gemeentelijke bestuursorganen onderling én naar buiten toe en geen aanleiding geven tot negatieve publiciteit. Een negatief beeld heeft namelijk zijn weerslag op het vertrouwen van onze inwoners in het gemeentebestuur.

De afgelopen tijd is de bestuurscultuur verbeterd. Na de verkiezingen is met 14 nieuwe raadsleden nieuwe energie in de gemeenteraad gekomen en er is sprake van een breed gesteunde coalitie. Dit vormt een goede basis om de stijgende lijn vast te houden en door te zetten. Als raad stellen we ons constructief op. Coalitie én oppositie; samen vormen we het bestuur van de gemeente. Het grote aantal fracties in de raad heeft geen invloed op de kwalitatieve besluitvorming. Deze vindt plaats op basis van brede steun, breder dan de

coalitie, ook bij moties vanuit de oppositie. Hier zijn we trots op. De inwoner is er namelijk bij gebaat dat we ons niet laten leiden door incidenten maar constructief met elkaar het debat aangaan op basis van argumenten in plaats van vooringenomen standpunten.

De totstandkoming van de Erfgoedvisie en de Structuurvisie zijn voor ons goede voorbeelden van participatieve beleidsontwikkeling met veel discussie, inspraak en interactie vooraf. Hier gaan we mee door bij toekomstige beleidsontwikkeling. Ook gaan we inspraakmogelijkheden en de openbaarheid van onze besluitvorming meer uitdragen. Daarbij zijn we ons er van bewust dat we niet iedereen tevreden zullen stellen, maar we besluiten weloverwogen en in transparantie. Als raad houden we ons vast aan genomen besluiten, ook bij tegenkracht. Daarnaast maken we werk van zelfevaluatie en zelfreflectie via formele en informele evaluatiemomenten. We voeren een jaarlijks gezamenlijk reflectiemoment in met college en raad. In 2020 houden we een midterm review met betrekking tot onze bestuurskwaliteit in relatie tot dit document.

Andere maatregelen die we hebben genomen om de transparantie te vergroten en de bestuurscultuur te verbeteren; het openbaar maken van de vergaderingen van het Presidium, het spreekuur met de wethouders, meer inzicht geven in de collegebesluitvorming en als bestuurders maken we geen één op één afspraken met inwoners en/of belanghebbenden.

Financiële stabiliteit

We gaan verantwoord om met het geld van onze inwoners. Dit betekent dat onze begroting structureel sluitend is. Er blijven ruim voldoende reserves over om eventuele tegenvallers of nieuwe verplichtingen mee op te vangen. Vanaf 2022 mogen we geen precariobelasting meer in rekening brengen voor leidingen en kabels. Dit leidt tot een structureel nadeel van 1,8 miljoen. Ondanks dit nadeel hebben wij voor de periode 2019-2022 een structureel meerjarig sluitende begroting. Bezuinigen die in deze begroting zitten, zijn er niet alleen op papier maar gaan we ook daadwerkelijk doorvoeren.

Wassenaar in de regio

Wassenaar heeft de regio veel te bieden. Door de combinatie van recreatieve 'open ruimte' met een 'top- woonmilieu' is Wassenaar van grote betekenis voor de economische ontwikkeling en leefbaarheid in de regio. We zijn trots op onze hoogwaardige voorzieningen waar inwoners en toeristen graag gebruik van maken. Veel van deze voorzieningen hebben ook een internationaal karakter. Met bijvoorbeeld de Amerikaanse school, de Indonesische school en de Amerikaanse Ambassade leveren we een belangrijke bijdrage aan het internationale vestigingsklimaat van de regio. Voor de vitaliteit van ons dorp is de regio van groot belang. Daarom zien wij regionale opgaven ook als onze opgaven en leveren wij hier onze bijdrage aan. Dit doen wij door: afspraken na te komen, verantwoordelijkheid te tonen, vanuit het regionale belang zaken te benaderen en waar nodig geld of ambtelijke capaciteit te leveren.

Voor ons vormt het gebied van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag de regio waarin wij regionale opgaven oppakken. De gemeenten in de metropoolregio zien wij als onze primaire samenwerkingspartners voor economische samenwerking en voor verkeer en vervoer. Ook nemen we actief deel aan de tafels voor wonen, energietransitie en jeugdzorg. Tegelijkertijd zijn we ons ook bewust van onze andere burens en buurregio's en zijn er thema's waar

samenwerking wenselijk of noodzakelijk is. Uit het rapport van Tordoir naar bewegingen binnen de regio's blijkt ook dat de inwoners van het noordelijk deel van onze gemeente gericht zijn op de Leidse regio. Dit betekent dat we niet met de rug naar de noordgrens van onze gemeente staan maar, indien noodzakelijk, hier de samenwerking aangaan. Voorbeelden hiervan zijn de herontwikkeling van het vliegveld Valkenburg, de samenwerking met betrekking tot de sociale werkvoorziening, de samenwerking met de kustgemeenten, passend onderwijs en de Rijnlandroute.

Wassenaar in samenwerkingsverbanden

Bij samenwerkingsverbanden zijn we geen inkopende maar een deelnemende partij. Dit betekent dat we een verantwoordelijkheid hebben om sturing te geven aan deze samenwerkingsverbanden via onze vertegenwoordigers. Deze verantwoordelijkheid geven wij invulling door te zorgen dat we inhoudelijk betrokken zijn en grip hebben op onze verbonden partijen. Per samenwerkingsverband kijken we de komende periode wat de doelstellingen van het samenwerkingsverband zijn, hoe Wassenaar daar een bijdrage aan kan leveren en hoe Wassenaar haar eigen (regionale) doelstellingen binnen dit samenwerkingsverband naar voren kan brengen. Op basis hiervan hebben onze vertegenwoordigers een duidelijke boodschap richting het samenwerkingsverband. De Kaderbrieven van de samenwerkingsverbanden gaan wij gebruiken om aan de voorkant sturing te geven.

In sommige samenwerkingsverbanden zijn raadsleden vertegenwoordigd, bij de overige kijken we hoe de raad optimaal betrokken kan worden. Een eerste stap is het onderwerp 'gemeenschappelijke regelingen' een prominentere plek te geven in onze commissievergaderingen. Op deze manier komt er meer aandacht voor het 'halen en brengen' door onze vertegenwoordigers. Ook nodigen wij de komende periode samenwerkingsverbanden uit om voorafgaand aan de commissievergadering een presentatie te geven. Indien het nodig blijkt, richten wij een werkgroep regionale samenwerking op.

Wij gaan ons zichtbaarder inzetten binnen samenwerkingsverbanden. Dit betekent onder meer dat Wassenaarse vertegenwoordigers zich opwerpen wanneer (bestuurlijke) functies in een samenwerkingsverband moeten worden ingevuld. Een voorbeeld hiervan is de benoeming van wethouder Zweerts de Jong als DB lid van het samenwerkingsverband H10. Daarnaast gaan we eens per jaar een bijeenkomst organiseren voor al onze collega-raadsleden uit de gemeenten van een bepaald samenwerkingsverband. Op deze manier helpen we de samenwerkingsverbanden om de relatie met de raadsleden te verbeteren en kunnen raadsleden elkaar onderling beter leren kennen.

De Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV) is een belangrijk samenwerkingsverband dat wij met de gemeente Voorschoten zijn aangegaan. Net als Wassenaar kijkt Voorschoten naar haar positie in de regio. Voorschoten heeft aangegeven de focus naar de Leidse regio te verleggen. Dit kan consequenties hebben voor het samenwerkingsverband en dus ook voor Wassenaar. Voorop staat dat we goed in gesprek willen blijven met Voorschoten zodat we samen kunnen kijken wat voor organisatie onze gemeenten nodig hebben en in hoeverre de WODV in haar huidige vorm daarbij aansluit. Om dit gesprek goed te kunnen voeren, onderzoeken we wat onze opgaven en regionale oriëntatie vragen van een ambtelijke organisatie. Door een dergelijk onderzoek zijn we voorbereid op mogelijke ontwikkelingen en kunnen we de

maatschappelijke opgaven het hoofd blijven bieden.

Maatschappelijke opgaven

De omgeving rond Wassenaar verandert. Dit betekent dat we nu, en in de toekomst, met externe ontwikkelingen en opgaven te maken krijgen. Onderstaand beschrijven wij onze belangrijkste opgaven met daarbij aangegeven hoe wij hiermee omgaan.

Omgevingswet

Een belangrijke opgave waar alle gemeenten de komende tijd voor staan, is de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Centraal in de wet staat de zorg voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Om zicht te krijgen op de hiervoor genoemde fundamentele wijziging is het nodig dat we nadenken over de wijze waarop de Omgevingswet wordt ingevoerd. Als raad kiezen wij ervoor om een actieve rol op te pakken bij de invoering van de Omgevingswet. In de raadsvergadering van 27 november 2018 behandelen wij het ambitiesdocument invoering Omgevingswet waarin is opgenomen hoe wij ons willen voorbereiden op de komst van de wet. Hiermee hebben wij onze ambities bepaald en de fundamenten gelegd voor de invoering van de wet. Vervolgens gaan we aan de slag met onder andere het invullen van de instrumenten (de omgevingsvisie en omgevingsplan). Ook maken we keuzes over de mogelijke intensivering van regionale samenwerking die nodig is in kader van de Omgevingswet en maken we een analyse om gericht aan de slag te kunnen gaan met de benodigde verandering in houding/gedrag/cultuur. Daarbij past ook het interne veranderingsproces dat we gestart zijn om ons planologisch kader minder detaillistisch te maken waardoor het proces van vergunningverlening en handhaving kwalitatief beter en ook vlotter kan verlopen en vele juridische bezwaarprocedures kunnen worden voorkomen.

Betrekken samenleving

Na de bestuurskrachtmeting uit 2016 heeft participatie bestuurlijke aandacht gekregen. Zo zijn verschillende projecten gestart waarbij inwoners van Wassenaar vooraf in het proces betrokken worden bij beleidsvorming. Bijvoorbeeld bij het project Havenkanaal en Dr. Mansveltkade. Daarnaast wordt het sterke zelforganiserend vermogen van de Wassenaarse bevolking door de gemeente gebundeld in 'Wassenaar zijn we samen'. Hierin participeren de meer dan twintig wijk- en buurtverenigingen die onze gemeente rijk is.

Als raad willen we actiever communiceren zodat inwoners, instellingen en ondernemers meer betrokken worden bij te nemen besluiten en duidelijker wordt wie welke rol heeft en wie waarvoor verantwoordelijk is. Daarom wordt er gewerkt aan een plan voor burgerparticipatie dat we begin 2019 vaststellen.

Ook bij het opstellen van de profielschets van de kroonbenoemde burgemeester willen we de inbreng van inwoners benutten.

Bereikbaarheid en leefbaarheid

In de omgeving rond Wassenaar is sprake van verdere verstedelijking. Dit heeft consequenties voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van ons dorp maar ook voor de bereikbaarheid van de regio. Daarom is de verbetering van de doorstroming van de N44 noodzakelijk. Op basis van de onlangs gepresenteerde businesscase gaan wij als gemeente verdere stappen zetten, en betrekken wij onze regiopartners, om deze verbeterde doorstroming te realiseren.

Vergrijzing

De vergrijzing in Wassenaar neemt de komende jaren verder toe. Ouderen blijven steeds langer thuis wonen, terwijl de zelfredzaamheid soms vermindert en de eenzaamheid toeneemt. Omgaan met de gevolgen van vergrijzing vormt daarmee een uitdaging voor onze gemeente. We gaan samen met ouderen een integraal ouderenbeleid vormgeven om onder andere de zelfredzaamheid te bevorderen en een antwoord te bieden op de toename van eenzaamheid.

Woningmarkt

Er zijn weinig starters die zich in Wassenaar vestigen vanwege het beperkte aantal starterswoningen. Het is van belang dat onze woningvoorraad goed aansluit bij de behoeften en demografische ontwikkelingen. Hier hebben wij in ons woonbeleid oog voor. Op deze manier maken we Wassenaar ook aantrekkelijk voor starters op de woningmarkt, kunnen senioren doorstromen naar andere woningen en behouden we de vitaliteit van ons dorp.

Lokale economie

De lokale economie is een belangrijke factor in het op peil houden van onze voorzieningen. Daarom trekken wij samen met onze ondernemers op om de Wassenaarse economie levendig te houden. Zo participeren we actief in verschillende overleggen van ondernemers, stimuleren we Bedrijfs Investerings Zones en werken we samen aan de verbetering van het dorpscentrum.

Duurzaamheid & Energietransitie

Milieubewustzijn en verduurzaming maken integraal onderdeel uit van het doen en laten van de gemeente. Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen en een klimaatprogramma opgesteld. Maar zeker voor deze opgave geldt: we kunnen het niet alleen. Opgaven op het gebied van milieu en duurzaamheid pakken we lokaal en in regionaal verband op. Samen met onze regiopartners moeten we bepalen wat de bijdrage van de regio kan zijn bij de nationale doelen voor wat betreft energietransitie. Zelf kunnen we in onze gemeente een steentje bijdragen. Daarin trekken we samen op met onze inwoners door bijvoorbeeld het oprichten van een lokale klimaattafel.

Digitalisering

De eisen die aan gemeenten worden gesteld op het gebied van digitale dienstverlening (informatisering & automatisering) stapelen zich. Er is niet alleen sprake van meer uitdagingen op het terrein van digitale dienstverlening, ook de systemen zelf worden steeds complexer, waardoor de specialisatiegraad omhoog gaat. Wij zorgen ervoor dat we voldoende zijn toegerust om de dienstverlening aan onze inwoners op peil te houden en informatieveiligheid te garanderen.

Om de dienstverlening verder te verbeteren, stellen we een plan van aanpak dienstverlening op met duidelijke ambities en leidende principes om het contact tussen gemeente en inwoner laagdrempeliger, toegankelijker en persoonlijker te maken. Voor deze ambities wordt aangesloten bij lokale wensen en landelijke visies als de Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020, de Agenda Digitale Overheid en het Pamflet Dienstverlening 2025. Om in te kunnen blijven spelen op de steeds sneller gaande ontwikkelingen worden de projecten die bijdragen aan de ambities jaarlijks vastgelegd in een jaarplan.

Over dit document

Dit document is het resultaat van twee bijeenkomsten van commissie- raads-, en collegeleden, gehouden op 12 september en 18 oktober. In een extra raadsvergadering op 7 november hebben wij het document vastgesteld. Het document geeft onze raadsbrede visie weer voor een blijvend zelfstandige gemeente Wassenaar. Een gemeente met vele kwaliteiten waar wij allen trots op zijn en met uitdagingen welke wij met vertrouwen zullen oppakken. Onze inwoners mogen immers van ons verwachten dat wij als bestuurders ons blijvend zullen inzetten voor een zelfstandig en verantwoordelijk Wassenaar.

Namens de gemeenteraad,

de griffier

de voorzitter

Namens het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester